

תוכן העניינים

9	פתח דבר
	גדולה וענווה
11	שולמית אליצור
	עורו ישנים משנתכם: על ספרים ששינו את פני המחקר
15	שמחה עמנואל
	חברת מקיצי נרדמים מברלין לירושלים: חשיפת ספרות
	הסוד באספקלריה של המחקר ושל אוריינטציה תרבותית
21	משה אידל
	שורשיה של חברת מקיצי נרדמים במזרח אירופה
33	יונתן מאיר
	דובב שפתי ישנים
47	חיים סבתו
51	פרסומי מקיצי נרדמים, תרכ"ד-תשע"ג
59	ראשי חברת מקיצי נרדמים

פתח דבר

ביום רביעי, ד' בכסלו תשכ"ד, נערך בספרייה הלאומית בירושלים כינוס לציון מאה שנה (או, כדברי ש"י עגנון באותו כינוס, 'מאה שנה ושנה') לייסודה של חברת מקיצי נרדמים. הדברים שנאמרו באותו ערב הופיעו בחוברת מיוחדת; קדמה לה חוברת קטנה שיצאה בשנת תרצ"ח לציון מלאות שבעים וחמש שנים לחברה.

ביום חמישי, כח בסיוון תשע"ג, שב ונתכנס ציבור נכבד בספרייה הלאומית לציון מאה וחמישים שנה לייסוד מקיצי נרדמים. בערב זה צוין מפעל חשוב נוסף: סיום סריקתם הממוחשבת של כל ספרי מקיצי נרדמים, והעלאתם לאתר הספרייה הלאומית. מעתה ספרי מקיצי נרדמים – כולל ספרים שאזלו מן השוק זה מכבר – נגישים בגרסתם האלקטרונית לכל קורא. תודתנו נתונה לעובדי הספרייה הלאומית ולראשיה, ובפרט למנהל הספרייה, חברנו חגי בךשמאי, על מבצע הסריקה ועל הפקת ערב העיון.

רוב המאמרים הנדפסים בחוברת זו מבוססים על הדברים שנאמרו באותו ערב. חלקם באים כנתינתם בערב העיון, וחלקם נערכו ואף הורחבו מעט בידי הדוברים ונוספו בהם מראי מקום ואסמכתאות. בחוברות היובל הקודמות הוקדש מקום רחב לתולדות ייסוד החברה ולשנותיה הראשונות. חוברת זו ממוקדת לא בתבלי הלידה, אלא בהערכה כוללת של מאה וחמישים שנות פעילותה של החברה, לעתים תוך חלוקתן לתקופות שונות ועיון בתופעות תרבותיות או מחקריות המשתקפות בפעילותה ובפרסומיה, ולעתים במבט כללי ומקיף. דברי הסיכום אינם דברי סיום: פעילות מקיצי נרדמים נמשכת, והעושים במלאכה מתכוננים להוציא לאור בקרוב עוד כרך מקיף של 'קבץ על יד' בצד ספרים חשובים אחרים. נקווה שזוכה להמשיך ולהפיץ את תורתם של קדמונינו, ויהי נעם ה' עלינו, ומעשה ידינו כוננהו.

פרסומי מקיצי נרדמים

תרכ"ד-תשע"ג

אבן ספיר, מאת יעקב ספיר, ליק תרכ"ו
אגרות הרמב"ם, חוברת ראשונה: חליפת המכתבים עם ר' יוסף בן יהודה,
מהדורת דוד צבי בנעט, ירושלים תש"ו
אלמרשד אלי אלתפרד ואלמרפד אלי אלתגרד (מורה הפרישות ומדריך
הפשיטות), מאת ר' דוד בן יהושע מימוני, מהדורת יוסף ינון פנטון,
ירושלים תשמ"ז
אלף המגן : פירוש על אגדות מסכת מגילה, מאת ר' שמריה בן אליהו
האקריטי, מהדורת אהרן ארנד, ירושלים תשס"ג
אמרי שפר, ביאור על ספר בראשית, מאת נפתלי הירץ וויזל, חלק ראשון
(פרשות בראשית - וירא), ליק תרכ"ח-תרל"א
ארחות חיים, מאת ר' אהרן הכהן מלוניל, חלק שני, מהדורת משה שלזינגר,
ברלין תרנ"ט-תרס"ב
בית הבחירה על מסכת בבא מציעא, מאת ר' מנחם ב"ר שלמה המאירי,
מהדורת קלמן שלזינגר, ירושלים תשי"ט
דיואן: קובץ שירי ר' אלעזר בן יעקב הבבלי, מהדורת חיים בראדי, ירושלים
תרצ"ה
דיואן ר' יהודה הלוי, מהדורת שמואל דוד לוצאטו, ליק תרכ"ד
דיואן ר' יהודה הלוי, מהדורת חיים בראדי, א-ד, ברלין תרנ"ד-תר"ץ
דרשה לפסח, מאת ר' אלעזר מורמייזא, מהדורת שמחה עמנואל, ירושלים
תשס"ו
האגרון, מאת רב סעדיה גאון. ראה: זכרון לראשונים וגם לאחרונים, מחברת
ה, חוברת א
הגלוי, מאת רב סעדיה גאון. ראה: זכרון לראשונים וגם לאחרונים, מחברת ה,
חוברת א

פרסומי מקיצי נרדמים

הלכות גדולות, על פי כתב יד רומי, מהדורת עזריאל הילדסהיימר, ברלין
תרמ"ח-תרנ"ב; מפתח לספר הלכות גדולות, ברלין תרנ"ב

הלכות גדולות, מהדורת עזריאל הילדסהיימר, א-ג, ירושלים תשל"ב-תשמ"ז
הלכות פסוקות, מאת רב יהודאי גאון, מהדורת סלימאן ששון, ירושלים
תשי"א

הערות ותיקונים לספר תשובות הגאונים והדיואן, מאת שלמה בובר ושלמה
זלמן חיים הלברשטס (לתשובות הגאונים מהדורת הרכבי) ומשה רייכרסון
(לדיואן ר' יהודה הלוי), ליק תרכ"ה-תרכ"ו

הערות על ספר הגלוי. ראה: ספר זכרון

התגלות הסודות והופעת המאורות: פירוש שיר השירים, מאת ר' יוסף בן יהודה
ן' עקנין, מהדורת אברהם שלמה הלקין, ירושלים תשכ"ד

התרשיש, מאת ר' משה בן עזרא, מחברת א', מהדורת דוד גינצבורג, ברלין
תרמ"ו

ויכוח על האהבה, מאת ר' יצחק אברבנאל, מהדורת דוד גארדאן, ליק
תרל"א

זכרון לראשונים וגם לאחרונים, חלק א, מחברת ד: תשובות הגאונים, מהדורת
אברהם אליהו הרכבי, ברלין תרמ"ו

זכרון לראשונים וגם לאחרונים, מחברת ה, חוברת א: השריד והפליט מספר
האגרון וספר הגלוי, מאת רב סעדיה גאון, מהדורת אברהם אליהו הרכבי,
פטרבורג תרנ"ב

חבור המשיחה והתשבורת, מאת ר' אברהם בר חייא הנשיא, מהדורת יחיאל
מיכל גוטמן, ברלין תרע"ג-תרע"ד

חברת "מקיצי נרדמים" תרכ"ד-תשכ"ד, מאת שמואל יוסף עגנון, גרשם
שלום ואפרים אלימלך אורבך, ירושלים תשכ"ד

י. נ. אפשטיין: רשימה ביבליוגרפית של חבריו ומאמריו ותולדות חייו, מאת
שרגא אברמסון, ירושלים תש"ב

יהודה יעלה, מאת ר' יהודה סיני מקולוניא, מהדורת יצחק הירשנזון, חלק
ראשון, ירושלים תר"ן

יחסי תנאים ואמוראים, מאת ר' יהודה ב"ר קלונימוס משפירא, אות ב,
מהדורת רפאל נטע רבינוביץ, ליק תרל"ד

כבוד חכמים, מאת איסר דוד ב"ר יהודה מסירליאון, מהדורת שמעון ברנפלד,
ברלין תרנ"ט (תר"ס)

לדויד מזמור: פיוטי דויד הנשיא, מהדורת טובה בארי, ירושלים תשס"ט
לקט יושר, מאת ר' יוסף ב"ר משה, מהדורת יעקב פריימן, ברלין תרס"ג
לקט פיוטי סליחות, מהדורת דניאל גולדשמידט ואברהם פרנקל, ירושלים
תשנ"ג

מבוא לספר ראבי"ה, מאת אביגדור אפטוביצר, ירושלים תרצ"ח
מגלת המגלה, מאת ר' אברהם בר חייא הנשיא, מהדורת זאב פוננסקי ויצחק
גוטמן, ברלין תרפ"ד

מגלת סדרים, מאת ר' אברהם ברודא, מהדורת מנדל בוימגרטן ודוד קויפמן,
ברלין תרנ"ה

מגן וחרב, מאת יהודה אריה ממודינה, מהדורת שלמה סימונסון, ירושלים
תש"ך

מדרש בראשית רבתי, נוסד על ספרו של ר' משה הדרשן, מהדורת חנוך
אלבק, ירושלים ת"ש

מדרש דניאל ומדרש עזרא, מאת ר' שמואל ב"ר נסים מסנות, מהדורת יצחק
לנגה ושמואל שורץ, ירושלים תשכ"ח

מדרש הגדול על חמשה חומשי תורה: ספר שמות (עד סוף פרשת יתרו),
מהדורת דוד צבי הופמן, ברלין תרע"ד-תרפ"א

מדרש זוטא על שיר השירים, רות, איכה וקהלת, מהדורת שלמה בובר, ברלין
תרנ"ד

מדרש שכל טוב על ספר בראשית ושמות, מאת ר' מנחם ב"ר שלמה,
מהדורת שלמה בובר, ברלין תר"ס-תרס"א

מדרשי התורה, מאת אנשלמה אשתרוק, מהדורת שמעון עפשטיין, ברלין
תרנ"ט

מחזור ויטרי, מאת רבינו שמחה אחד מתלמידי רש"י, מהדורת שמעון הורוויץ
(עם הוספות מאת אברהם ברלינר), ברלין תרמ"ט-תרנ"ז; מפתח ומבוא
למחזור ויטרי, ברלין תרנ"ז-תרנ"ז

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי, מהדורת יעקב נחום אפשטיין ועזרא ציון
מלמד, ירושלים תשט"ז

פרסומי מקיצי נרדמים

מלמד התלמידים, מאת ר' יעקב ב"ר אבא מרי, ליק תרל"ז
מנחת קנאות, ר' יחיאל ב"ר שמואל איש פיסא, מהדורת דוד קויפמן, ברלין
תרנ"ח
מעגל טוב השלם, מאת ר' חיים יוסף דוד אזולאי, מהדורת אהרן פריימן,
ברלין-ירושלים תרפ"א-תרצ"ד
מעין גנים: פירוש על ספר איוב, מאת ר' שמואל ב"ר נסים מסנות, מהדורת
שלמה בובר, ברלין תרמ"ט
מעשה הגאונים, מהדורת אברהם עפשטיין ויעקב פריימן, ברלין תר"ע
מעשה נסים: פירוש לתורה, מאת ר' נסים ב"ר משה ממרסיי, מהדורת חיים
קרייסל, ירושלים תש"ס
מתק שפתיים, מאת עמנואל פראנשיס, מהדורת חיים בראדי, קראקא תרנ"ב
סדור רב סעדיה גאון, מהדורת ישראל דודזון, שמחה אסף ויששכר יואל,
ירושלים תש"א
סדור רש"י, מהדורת שלמה בובר ויעקב פריימן, ברלין תרע"א-תרע"ב
סדר טהרות עם פירוש ר' משה בן מימון, מהדורת נפתלי יוסף דירנבורג, ברלין
תרמ"ז-תרמ"ט
ספר האשכול, מאת ר' אברהם ב"ר יצחק אב"ד מנרבונא, חלק שני, מהדורת
חנוך אלבק, ירושלים תרצ"ח
ספר הגלוי, מאת ר' יוסף ב"ר יצחק בן קמחי, מהדורת הנרי יוחנן מתיאוס,
ברלין תרמ"ז
ספר הישר לרבינו תם, חלק השאלות ותשובות, מהדורת אפרים זלמן
מרגליות, ברלין תרנ"ח
ספר המוסר, מאת ין אפרים ממודינא, מהדורת יוחנן ויטקובר, ליק תרל"א
ספר המקנה, מאת ר' יוסף איש רוסייהים, מהדורת חוה פרנקל-גולדשמיט,
ירושלים תש"ל
ספר העבור, שער ראשון ושני, מאת ר' אברהם אבן עזרא, מהדורת שלמה
זלמן חיים הלברשטם, ליק תרל"ד
ספר העיונים והדיונים (על השירה העברית), מאת משה בן יעקב אבן עזרא,
מהדורת אברהם שלמה הלקין, ירושלים תשל"ה

פרסומי מקיצי נרדמים

ספר העתים, מאת ר' יהודה בר ברזילי הברצלוני, מהדורת יעקב שור, קראקא
תרס"ג

ספר השהם, מאת ר' משה בן יצחק, מהדורת בנימין קלאר, ירושלים תש"ז
ספר השטרות, מאת ר' יהודה בר' ברזילי הברצלוני, מהדורת שלמה זלמן
חיים הלברשטם, ברלין תרנ"ט

ספר השרשים, מאת ר' יונה בן ג'נאה, תרגום ר' יהודה בן תבון, מהדורת
בנימין זאב באכער, ברלין תרנ"ג-תרנ"ז

ספר זכרון, מאת ר' יוסף ב"ר יצחק קמחי, מהדורת זאב בכר; הערות על ספר
הגלוי לר' יוסף קמחי, מאת יעקב רייפמן, ברלין תרמ"ח

ספר חסידים על פי כתב יד פארמא, מהדורת יהודה ויסטינצקי, ברלין תרנ"א
[תרנ"ג]

ספר יוסף המקנא, מאת ר' יוסף ב"ר נתן אופיצאל, מהדורת יהודה רוזנטל,
ירושלים תש"ל

ספר מוסר: פירוש משנת אבות, מאת ר' יוסף בן יהודה, מהדורת בנימין זאב
בכר, ברלין תרע"א

ספר ראבי"ה, מאת ר' אליעזר ב"ר יואל הלוי, מהדורת אביגדור אפטוביצר,
א-ב, ברלין תרע"ג-תרצ"ה; הוספות ותקונים לספר ראבי"ה, מאת
אביגדור אפטוביצר, ירושלים תרצ"ז

ספרן של ראשונים, מהדורת שמחה אסף, ירושלים תרצ"ה

עט סופר, מאת ר' דוד קמחי, ליק תרכ"ד

עניני שבת צבי, מאת אהרן פריימן, ברלין תרע"ג; מפתח לספר עניני שבת
צבי, ברלין תרצ"א

ערוגת הבשם, מאת ר' אברהם בר' עזריאל, א-ד, מהדורת אפרים אלימלך
אורבך, עם מבוא ומפתחות, ירושלים תרצ"ט-תשכ"ג

פחד יצחק, מאת ר' יצחק למפרונטי, אותיות א-ב, נ-ת, ליק-ברלין תרכ"ד-
תרמ"ח

פיוטי ר' יהודה בירבי בנימן, מהדורת שולמית אליצור, ירושלים תשמ"ח
פיוטי ר' יחיאל בר אברהם מרומא אבי ר' נתן בעל 'הערוך', מהדורת אברהם
פרנקל, ירושלים תשס"ז

פרסומי מקיצי נרדמים

- פירוש האגדות לר' עזריאל, מהדורת ישעיהו תשבי, ירושלים תש"ה
- פירוש הגאונים על סדר טהרות, מיוחס לרב האי גאון, מהדורת יעקב נחום אפשטיין, ברלין תרפ"א-תרפ"ד
- פירוש לספר תהלים, מאת ר' מנחם ב"ר שלמה המאירי, מהדורת יוסף ב"ר חיים הכהן, ירושלים תרצ"ו
- פירוש מסכת משקין, מאת ר' שלמה בן היתום, מהדורת צבי פרץ חיות, ברלין תר"ע
- פירוש ספר יצירה, מאת ר' יהודה ברזילי הברצלוני, מהדורת שלמה זלמן חיים הלברשטם, ברלין תרמ"ה
- פירוש על יחזקאל ותרי עשר, מאת ר' אליעזר מבלגנצי, מהדורת שמואל אברהם פוננאנסקי עם מבוא על חכמי צרפת מפרשי המקרא, ורשה תר"ע-תרע"ג
- פירוש על ספר משלי, מאת ר' יוסף ב"ר יוסף נ' נחמיאש, מהדורת משה אריה הלוי במברגר, ברלין תרע"ב
- פירוש על שיר השירים, מאת ר' משה אבן תיבון, ליק תרל"ד
- פירוש קדום למדרש ויקרא רבה, מהדורת מירון ביאליק לדנר, ירושלים תשנ"ה
- פירוש ר' אליקים למסכת יומא, מהדורת דב גנחובסקי, ירושלים תשכ"ד
- פירוש רש"י למסכת מגילה, מהדורת אהרן ארנד, ירושלים תשס"ח
- פירוש רש"י למסכת מועד קטן, מהדורת אפרים קופפר, ירושלים תשכ"א
- פנקס הכשרים של קהילת פוננא: שפ"א-תקצ"ה, מהדורת דב אברון, ירושלים תשכ"ז
- פנקס קהילת שנייטאך, מהדורת מאיר הילדסהיימר, ירושלים תשנ"ב
- פסיקתא דרב כהנא, מהדורת שלמה בובר, ליק תרכ"ח
- פרושי מסכת פסחים וסוכה מבית מדרשו של רש"י, מהדורת אפרים קופפר, ירושלים תשמ"ד
- פרקים בהצלחה, מיוחס לרמב"ם, מהדורת שלום צבי דוידוביץ ודוד צבי בנעט, ירושלים תרצ"ט

פרסומי מקיצי נרדמים

פרקים מן ספר 'מבוא התלמוד', מאת רב שמואל בן חפני, מהדורת שרגא אברמסון, ירושלים תש"ן

פתרון שנים עשר, מאת דניאל אלקומסי, מהדורת יצחק צבי מרקון, ירושלים תשי"ח

קבץ על יד, א-י, ברלין תרמ"ה-תרס"ג

קבץ על יד, סדרה חדשה, א (יא) - כא (לא), ירושלים תרצ"ו-תשע"ב

קדושתאות ליום מתן תורה, מאת ר' אלעזר בירבי קליר, מהדורת שולמית אליצור, ירושלים תש"ס

קונטרס הפיזים הנלוו אל המחזור ויטרי, מהדורת חיים בראדי, ברלין תרנ"ד
קיצור ספר מצוות גדול, מאת ר' אברהם ב"ר אפרים, מהדורת יהושע הורוביץ, ירושלים תשס"ה

רב נסים גאון: חמשה ספרים, מהדורת שרגא אברמסון, ירושלים תשכ"ה
רשימה ביבליוגרפית של ספרי חברת "מקיצי נרדמים" ליובל השבעים וחמש:
תרכ"ג-תרצ"ח, עם סקירה כללית על תולדות החברה ופעולותיה מאת
מיכל רבינוביץ, ירושלים תרצ"ח

שירי ר' אהרן אלעמאני, מהדורת שרה כהן, ירושלים תשס"ח

שערי תשובות, מאת מהר"ם ב"ר ברוך, מהדורת משה אריה בלאך, ברלין תרנ"א

תגמולי הנפש, מאת ר' הלל ב"ר שמואל, מהדורת שלמה זלמן חיים
הלברשטם, ליק תרל"ד

תולדות הרב הגדול ר' יצחק לאמפרונטי, מאת יצחק ברוך הלוי מפירארא,
ליק תרל"א

תקנות מדינת מעהרין: ת"י-תק"ח, מהדורת ישראל היילפרין, ירושלים תשי"ב

תקנות קנדיאה וזכרונותיה, מהדורת אליהו שמואל הרטום ומשה דוד קאסוטו,
ירושלים תש"ג

תשובות הגאונים, מהדורת אברהם אליהו הרכבי. ראה: זכרון לראשונים וגם
לאחרונים, חלק א, מחברת ד

תשובות הגאונים, מהדורת יעקב מוסאפיה, ליק תרכ"ד

פרסומי מקיצי נרדמים

תשובות הגאונים, מהדורת שמחה אסף, ירושלים תש"ב
תשובות הרמב"ם, מהדורת אברהם חיים פריימן, ירושלים תרצ"ד
תשובות הרמב"ם, א-ד, מהדורת יהושע בלאו, ירושלים תשי"ח-תשמ"ו
תשובות ופסקים, מהדורת אפרים קופפר, ירושלים תשל"ג
תשובות רבנו אברהם בן הרמב"ם, מהדורת אברהם חיים פריימן ושלמה דב
גויטיין, ירושלים תרצ"ח
תשלוס אבודרהם, מאת ר' דוד ב"ר יוסף אבודרהם, מהדורת אליעזר ליפמן
פרינץ, ברלין תר"ס

ראשי חברת מקיצי נרדמים

תרע"ג-תרפ"ד	אברהם ישראל, קיימברידג'
תש"ך-תשנ"ה	אברמסון שרגא, ירושלים
תרע"ב-תש"ו	אדלר אלחנן, לונדון
תרפ"א-ת"ש	אדלר כורש, פילדלפיה
תרכ"ג-תרכ"ד	אדלר נתן הכהן, לונדון
תרפ"ד-תרצ"ט	אדלר פנחס, פילדלפיה
תשי"א-תשנ"א	אורבך אפרים אלימלך, ירושלים
תשע"ג-	אידל משה, ירושלים
תרפ"א-תש"ך	אלבוגן יצחק משה, ברלין-נירירק
תרצ"ט-תש"ך	אלבק חנוך, ירושלים
תשס"ו-	אליצור שולמית, ירושלים
תרצ"ד-תשי"ב	אסף שמחה, ירושלים
תרצ"ד-תשי"ב	אפטוביצר אביגדור, וינה-ירושלים
תרצ"ד-תשי"ב	אפשטיין יעקב נחום, ירושלים
תרמ"ה-תרנ"ח	ארנרייך משה, רומא
תרס"א-תרס"ד	בובר שלמה, למברג
תשי"א-תשי"ט	ביאלובלוצקי שמואל, תל-אביב
תרפ"ד-תר"ץ	ביאליק חיים נחמן, תל-אביב
תר"ע-תרע"א; תרצ"ד-תרצ"ח	ביכלר אברהם, לונדון
תרנ"ט-תרע"ג	בכר בנימין זאב, בודפסט
תרע"ד-תרצ"ה	בלוי יהודה, בודפסט
תשס"ו-	בך שמאי חגי, ירושלים
תשי"א-תשל"ג	בנעט דוד צבי, ירושלים
תשי"א-תשל"ג	בער יצחק, ירושלים
תר"ע-תש"ב	בראדי חיים, פראג-ירושלים
תרמ"ה-תרע"א	בראן מרדכי, ברסלאו

* הרשימה כוללת את כל האישים שהופיעו בחוברת המאה של 'מקיצי נרדמים' ואת מנהלי החברה (חברי הוועד הפועל ומזכירי הכבוד) בחמישים השנים האחרונות.

תשי"א-תשל"ט
 תרנ"ה-תרע"ד
 תרצ"ה-תש"ב
 תש"ה-תש"ז
 תשי"ח-תשכ"ד
 תש"ך-תשל"ג
 תשנ"ה-תשנ"ח
 תרמ"ה-תרע"א
 תרצ"ט-תשי"ב
 תשע"ג-
 תש"ך-תשנ"ג
 תשי"א-תשט"ו
 תרצ"ד-תרצ"ח
 תרפ"ד-תש"ב
 תרמ"ה-תרנ"ה
 תשנ"ה-תשע"ב
 תרמ"ה-תרנ"ט
 תשל"ג-תש"ן
 תרמ"ה-תרע"ד
 תרצ"ו-תש"ו
 תשט"ו-תשמ"ב
 תשמ"ב-תשנ"ה
 תשט"ו-תשכ"ה
 תשט"ו
 תשמ"ב-
 תרכ"ג-תרל"ד
 תרפ"א-תש"א
 תשי"א-תש"ך
 תרכ"ג-תרכ"ד
 תרפ"א-תרפ"ד
 תש"ך-תשל"ז
 תר"ע-תש"ב
 תרמ"ה-תרס"ב
 תרכ"ג-תרל"ד

ברודי ישראל, לונדון
 ברלינר אברהם, ברלין
 גוטמן יחיאל מיכל, בודפשט
 גוטמן יצחק, ירושלים
 גויטיין שלמה דב, ירושלים
 גולדשמידט דניאל, ירושלים
 גילת יצחק דב, רמת-גן
 גינצבורג דוד, פריז-פטרבורג
 גינצבורג לוי, ניריורק
 גרוסמן אברהם, ירושלים
 גרינוולד משה, מלבורן
 דודוביץ שלום צבי, תל-אביב
 דודזון ישראל, ניריורק
 דושינסקי יעקב קופל, לונדון
 דרנבורג יוסף, פריז
 דימיטרובסקי חיים זלמן, ירושלים
 הלברטס שלמה זלמן חיים, ביליץ
 הלקין אברהם שלמה, ירושלים
 הרכבי אברהם אליהו, פטרבורג
 הרץ יוסף הרמן, לונדון
 וידה יהודה אריה, פריז
 וידר נפתלי, ירושלים
 וילהלם יעקב דוד, שטוקהולם
 זולאי מנחם, ירושלים
 זוסמן יעקב, ירושלים
 זילברמן אליעזר ליפמן, ליק
 זליגמן שמואל, אמשטרדם
 זנה ישעיהו, סינסינטי
 זקש יחיאל מיכל, ברלין
 חיות צבי פרץ, וינה
 יואל יששכר, ירושלים
 ילין דוד, ירושלים
 יסטרוב מרדכי, פילדלפיה
 הכהן אברהם (אלברט), פריז

תרנ"ה-תרס"ג	כהן צדוק, פריז
תר"ע-תרצ"ח	לוי ישראל, פריז
תרצ"ד-תש"ב	לוין בנימין מנשה, ירושלים
תרכ"ג-תרכ"ה	לוצאטו שמואל דוד, פדובה
תשי"א-תשמ"ג	ליברמן שאול, ניריורק
תרצ"ד-תש"א	מאן יעקב, סינסינטי
תרכ"ו-תרל"ד	מונטיפיורי משה, לונדון
תרע"ד-תשי"ב	מארכס אלכסנדר, ניריורק
תשע"ג-	ממן אהרן, ירושלים
תרנ"ט-תרפ"א	מרגליות שמואל צבי, פירנצה
תרע"ג-תש"ז	מרקון יצחק דוב, פטרבורג-המבורג; לונדון-רמסגיט
תרנ"ו-תר"ץ	סימונסן דוד, קופנהגן
תשס"ה-	עמנואל שמחה, ירושלים
תרפ"ד-תשל"ל	עגנון שמואל יוסף, ברלין-ירושלים
תר"ע-תרע"ד	עפשטיין אברהם, וינה
תר"ע-תרפ"א	פוננסקי שמואל אברהם, ורשה
תשי"ב-תשנ"ב	פינקלשטיין אליעזר הלוי, ניריורק
תשל"ל-תשס"ו	פליישר עזרא, ירושלים
תשנ"ה-	פרידמן מרדכי עקיבא, תל-אביב
תרצ"ד-תש"ח	פריימן אברהם חיים, ירושלים
תר"ע-תש"ז	פריימן אהרן, פפד"מ-ניריורק
תר"ע-תרצ"ז	פריימן יעקב, העלישאוי-ברלין
תשנ"ח-תשע"ב	פרנקל יונה, ירושלים
תרכ"ג-תרכ"ד	צדנר יוסף, לונדון
תרפ"ד-תשי"ב	קאסוטו משה דוד, פירנצה-רומא-ירושלים
תש"ך-תש"ס	קפאח יוסף, ירושלים
תרמ"ה-תרנ"ח	קויפמן דוד, בודפסט
תרצ"ד-תש"ז	קרויס שמואל, וינה-קיימברידג'
תרצ"ה-תש"ח	רבינוביץ מיכל, ירושלים
תש"ה-תשל"ל	רות בצלאל, אוקספורד
תרכ"ו-תרכ"ט	רפפורט יקותיאל זלמן, מינסק
תרפ"ד-תש"א	שור משה, ורשה
תרכ"ג-תרמ"ה	שטראשון מתתיהו, וילנה
תשט"ו-תשמ"א	שירמן חיים, ירושלים

ראשי חברת מקיצי נרדמים

תרע"א-תרע"ד
תש"ה-תשמ"ב
ת"ש-תשמ"ד
תש"ס-תשס"ה
תשט"ו-תשנ"ב

שכטר שניאור זלמן, ניריורק
שלום גרשם, ירושלים
שפיגל שלום, ניריורק
תאשמע ישראל משה, ירושלים
תשבי ישעיה, ירושלים